

Om materialerne i SKABELONER OG FORÆLDREBREVE i alfabetisk orden

Senest opdateret 16. maj

Indkaldelse til forældremøde om bogstavkursus

Efter undervisningen i 0. klasse er der ofte nogle elever som er for usikre til at begynde at læse selvstændigt. Disse elever findes ved bogstavscrening med bogstavplanchen, eller ved Ordblinderisikotesten. Dette brev kan bruges til at indkalde og orientere de forældre som skal gennemføre bogstavkurset ”De 24 nøgler” med deres barn.

[Indsæt brevhoved] [Indsæt dato]

Kære forældre til elever i 1. klasse

I vores barn skal deltage i et individuelt tilpasset bogstavkursus her i starten af 1. klasse, og i inviteres hermed til en times orientering den [Indsæt tid og dato]. Vi beder forældrene om at gennemføre kurset hjemme sammen med deres barn, og herunder kan I læse om baggrunden. På selve mødet kan I høre mere og få udvalgt det lille kursus.

Måske har I hørt i nyhederne at de danske elever igen havde dårlige læseskoresultater i den seneste internationale undersøgelse, PIRLS, fra 2021. Her viste det sig at der var blevet flere søge læsere på mellemtrinnet og at de svageste problemer var blevet mere omfattende. Det tager vi meget alvorligt på [Indsæt skolenavn], og vi har derfor sat gang i programmet ”Sikker læsning” for at forebygge læsevanskeligheder og sikre at alle kommer godt fra start og bliver gode læsere.

Det første startniveau i læsning er at man mestret bogstavene og de lyde de repræsenterer, og det er ikke nogen lille opgave. Med både oral og skriftlig bogstav har vi 28 nøgler, som i mange tilfælde er lette at forveksle. De passer til 24 standardlyde, og bare det er abstrakt og svært. Når man mestret det, og når man også forstår at lydene skal smettes sammen i læsningen når man læser, så har man det vi kalder et ”funktionelt bogstavkendskab”. Dette kendskab er nødvendigt for at begynde at læse på det mest grundlæggende niveau.

I Danmark er det målet og meningen at elever skal lære at mestre denne sammenhang i børnehavsklassen, men af forskellige grunde kan det være børn som ikke kommer helt ind i løbet af børnehavsklassen. Det værste vi kan gøre, er at være ligeglade og sætte dem i gang med at læse, på trods af at de er uvidende i bogstavene, eller endda mangler at lære nogle af dem. Det bringer børnene til at gætte og gætte sig tilsted for at bruge bogstavens lyde effektivt, og det vil påvirke deres læsekompetencer voldsomt. Deres udvikling kan på helt vist, og de kommer ud af tryk med de svageste læsere i fagene. I de alvorligste tilfælde kan elever udvikle massive læsevanskeligheder.

På [Indsæt skolenavn] vil vi forebygge at eleverne kommer i gang på et for usikkert grundlag med et lille bogstavkursus som tilpasses individuelt. Afhængigt af hvor stor usikkerheden i bogstavkendskabet er, varer kurset fra 1 til 4 uger med 20 minutters daglig træning.

På andre skoler er der rigtig gode resultater efter dette kursus. Det fremmer effektivt usikkerheden, og sætter eleven i stand til at begynde at læse og udvikle sig på et sikkert grundlag. Ifølge erfaringen kan 9 ud af 10 hjem let gennemføre træningen, og skolen kan så lade træningsopgaver med den sidste gruppe.

På mødet bliver det muligt at stille spørgsmål og få mere at vide. Vil mødt den [Indsæt dato]

[Indsæt hilsen og afsender]

Dokumentet er redigerbart og på 1 side

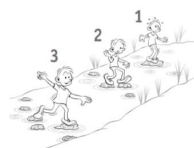
Folder: Om gentaget læsning til forældre

Når alle har fået en læsebog, undervises eleverne i hvordan og hvorfor der skal læses gentaget. Efter at eleverne har forstået det, kan man give forældrene denne indføring, evt. kopieret på begge sider og foldet.

Læsekonsulenten forklarer:

Hvorfor læser vi gentaget?

Måske har dit barn allerede fortalt dig om hvorfor vi læser gentaget i starten, når vi læser selv. Hvis ikke, kan du prøve at bede dit barn forklare hvad der sker på billedet herunder. Bagefter kan du læse en mere voksen forklaring på meningen med den gentagne læsning.

Den besværlige start

Det barn er nu blevet sikker i bogstavene, deres lyde og læsestrategier, og han eller hun kan nu læse hensynsfulde ord med en lydstrategi. Det gør barnet ved at identificere lydene en for en i læsestrategien, og derefter trækker eller smelter lydene sammen til en ”lydpakke”. Denne pakke skal ”lukkes op” ved at barnet søger efter et ord der ligner i sit mundtlige ordforråd.

Det hensynsfulde består i to ting: at ordet der skal læses faktisk kan forventes at være i barnets ordforråd, men også at det er lydet, dvs. at det staves fuldstændig som det lyder. I boken herunder er det kun ordene i det farvede felt som er hensynsfulde nok til den første, besværlige læsning.

	Lydrette		Ikke lydrette
I de fleste 7-årige børns ordforråd	hus sæl sæl sæl sæl	han sin sin sin	hus og måge men
I de færreste 7-årige børns ordforråd	hus koala køen køen smal	hus køen køen køen smal	hus og måge men og og og og og

Og selv med hensynsfulde ord kan det tage flere forsøg for begynderen at smelte og finde det rigtige ord. Det er fristende at læse tekster for barnet først, men det skal man ikke gøre, for det får barnet til at bruge sin energi på at huske og gætte, i stedet for at bruge lyden. Men når et ord er afkodet et antal gange på denne besværlige måde, bliver ordet pludselig genkendt på en anden måde. Nu genkendes det mere umiddelbart, fordi der allerede er lavet en forbindelse i hukommelsen mellem bogstavtrækken og det talte ord.

Denne fase i læseindlæringen - hvor ord efter ord kan genkendes umiddelbart - kaldes automatiseringsfasen. Den er nødvendig for at komme til at læse med letthed, flow og forståelse på linjen mens man læser.

Udbytte på kort sigt

Men inden man når så langt som til at læse hurtigt og sikkert, er der altså en fase hvor læsningen går langsomt, afbrudt og lidt usikkert. Og i denne fase er gentaget læsning en frugtbar metode. Vi læser gentaget læsning på den simpleste måde, ved at læse bogens tekst 3 gange i stædet for 1. Eleven læser et kort stykke end eller, men til gengæld går både sikkerhed og hastighed væsentligt op for hver gang. Og i den sidste gennemlæsning har barnet mulighed for at forstå det læste, hvilket er meget svært i den afbrudte første læsning.

Med gentaget læsning kan eleverne simpelthen læse tekster de ellers ikke ville kunne læse med forståelse, og de får en motiverende forsoning på hvordan den flydende læsning føles. På kort sigt hjælper gentaget læsning altså på den aktuelle tekst.

Dokumentet er en A4 pdf på 2 sider

Tilbage melding til forældre om læsetræning hjemme

Hvis alle elever først fik en læsebog da de havde et funktionelt bogstavkendskab, og hvis der er blevet læst gentaget og nogenlunde stabilt hjemme i løbet af 1. klasse, så er elevernes afkodning blevet så sikker, at de er mellem et halvt og et helt år foran Hogrefes referencenorm i både Ordlæseprøve 1 og Sætningslæseprøve 1. Her er formuleret et brev til forældrene med anerkendelse af deres indsats. Det beskriver Sætningslæseprøve 1, men kan også tilpasses Ordlæseprøve 1.

[Indsæt brevhoved]

[Indsæt dato]

Kære forældre i ...

I har nu gennem snart hele første klasse startet jeres barn i at læsetræning hjemme og opbygge gode læsevaneer. Det har haft enorm betydning for alle elevernes læseudvikling, kan vi se at den seneste læsetest: [Indsæt prøvedato] gennemførte vi en Sætningslæseprøve 1, hvor eleverne skulle matche sætninger med billeder. For hvert billede skulle de læse 4 sætninger på op til 8 ord og afgøre om nogen af dem passede til billedets detaljer. Eleverne får 8 minutter til opgaven, og derefter opgaves elevernes sikkerhed (har de forstået hvad de læste?) og hastighed (hvor længe tog de opgaven for dem?).

Jeres barn er mellem et halvt og et helt år foran den norm man sammenligner med. Og vi kan se at forklaringen på den gode udvikling er deres høje sikkerhed, for uanset deres hastighed, laver de næsten ingen fejl. Forståelse og sikkerhed hænger altså sammen, og det har I lagt et godt fundament ved at læse gentaget. Og selvom der stadig er forskel på hvor hurtigt eleverne læser, så er der ganske god samling på klassen. Den høje sikkerhed betyder også at de elever der endnu ikke er helt automatiserede, bliver det inden længe.

Det var de tørre tal - som I har stor andel i - men det vigtigste er selvfølgelig at alle elever uden undtagelse er stolte og fortræstningfulde læsere!

[Indsæt hilsen og afsender]

Dokumentet er redigerbart og på 1 side

Tilbage melding om Hogrefes Ordlæseprøve 1

Overblik over de 5 kategorier og deres afgrænsninger med plads til at skrive elevens resultat og en kommentar. Det kan bruges til samtale med eleven og forældrene, eller det kan bruges til lærerens eller læsevejlederens overblik over hele klassen

Dokumentet er redigerbart og på 1 side

De fem kategorier i Ordlæseprøve 1	Elevens resultat og feedback
Førleser Elevens afleverer med en sikkerhed under 40 %, og der skal derfor arbejdes med bogstavkendskab og de mest basale affødsningsstrategier på givende måde. Gjentaget læsning kan have sikkerheden.	
Erkendelse Sikkerhed mellem 40 % og 60 %. Gjentaget læsning kan have sikkerheden.	
Stabilitet Sikkerhed over 60 %, men under 80 opgaver nået. Her befinder de elever som aflever langsomt, men sikkert - og med en begrænset automatisering af ordlæsningen. Gjentaget læsning fortsætter.	
Sikkerhed Sikkerhed mindst 90 % og mellem 40 og 60 opgaver nået. Her befinder sig de elever som aflever sikkert og med god hastighed. Gjentaget læsning kan udføres.	
Automatisering Sikkerhed mindst 95 % og over 60 opgaver er nået sammenhængende. Her befinder sig de elever som aflever meget sikkert og med god flow. Gjentaget læsning er afsluttet.	

Tilbage melding om Hogrefes Ordlæseprøve 2

Overblik over de 5 kategorier og deres afgrænsninger med plads til at skrive elevens resultat og en kommentar. Det kan bruges til samtale med eleven og forældrene, eller det kan bruges til lærerens eller læsevejlederens overblik over hele klassen

Dokumentet er redigerbart og på 1 side

De fem kategorier i Ordlæseprøve 2	Elevens resultat og feedback
Førleser Elevens afleverer med en sikkerhed under 40 %, og der skal derfor arbejdes med bogstavkendskab og de mest basale affødsningsstrategier. Gjentaget læsning kan have sikkerheden.	
Erkendelse Sikkerhed mellem 40 % og 60 %. Gjentaget læsning kan have sikkerheden.	
Stabilitet Sikkerhed over 60 %, men under 60 opgaver nået. Her befinder de elever som aflever hurtigt og langsomt, men sikkert. Her kan gentaget læsning have hastigheden.	
Sikkerhed Sikkerhed mindst 90 % og mellem 60 og 80 opgaver er nået. Her befinder sig de elever som aflever sikkert og med god hastighed.	
Automatisering Sikkerhed mindst 95 % og mellem 80 og 120 opgaver er nået. Her befinder sig de elever som aflever sikkert og med meget sikkert og et godt flow.	
Elite Sikkerhed mindst 95 % og over 120 opgaver er nået. Elevens afleverer alle systemer ord automatiseret.	

Tilbage melding om Hogrefes

Sætningslæseprøve 1

Overblik over de 5 kategorier og deres afgrænsninger med plads til at skrive elevens resultat og en kommentar. Det kan bruges til samtale med eleven og forældrene, eller det kan bruges til lærerens eller læsevejlederens overblik over hele klassen

Dokumentet er redigerbart og på 1 side

De fem kategorier i Sætningslæseprøve 1	Elevens resultat og feedback
Førleser Elevens har en sikkerhed under 65 %, og der skal derfor arbejdes med de basale affødsningsstrategier.	
Erkendelse Sikkerhed over 65 % og færre end 32 sætninger nået. Her befinder de elever som læser med alle strategier, men som stadig aflever langsomt og kun lidt automatiseret. Gjentaget læsning kan have hastigheden.	
Stabilitet Sikkerhed over 65 % og mindst 32 sætninger nået. Her befinder de elever som læser med høj sikkerhed, og med en begrænset hastighed i affødsningen. Gjentaget læsning kan stadig have hastigheden.	
Sikkerhed Sikkerhed mindst 80 % og mindst 56 sætninger er nået. Her befinder sig de elever som aflever med god forståelse og med god hastighed. Gjentaget læsning kan udføres.	
Automatisering Sikkerhed mindst 95 % og mindst 76 sætninger er nået. Her befinder sig de elever som læser med hurtig forståelse og et godt flow. Gjentaget læsning er afsluttet.	

Tilbage melding om Hogrefes

Sætningslæseprøve 2

Overblik over de 5 kategorier og deres afgrænsninger med plads til at skrive elevens resultat og en kommentar. Det kan bruges til samtale med eleven og forældrene, eller det kan bruges til lærerens eller læsevejlederens overblik over hele klassen

Dokumentet er redigerbart og på 1 side

De fem kategorier i Sætningslæseprøve 2	Elevens resultat og feedback
Førleser Elevens har en sikkerhed under 65 %, og der skal derfor arbejdes med de basale affødsningsstrategier.	
Erkendelse Sikkerhed over 65 % og færre end 36 sætninger nået. Her befinder de elever som læser med alle strategier, men som stadig aflever langsomt og kun lidt automatiseret. Gjentaget læsning fortsætter.	
Stabilitet Sikkerhed over 65 % og mindst 36 sætninger nået. Her befinder de elever som læser med høj sikkerhed, og med en begrænset hastighed i affødsningen. Gjentaget læsning fortsætter.	
Sikkerhed Sikkerhed mindst 95 % og mellem 56 og 76 sætninger er nået. Her befinder sig de elever som læser med god forståelse og med god hastighed. Læser måske ikke sætninger gentaget.	
Automatisering Sikkerhed mindst 95 % og mellem 76 og 96 sætninger er nået. Her befinder sig de elever som læser med hurtig forståelse og et godt flow. Gjentaget læsning er afsluttet.	
Elite Sikkerhed mindst 95 % og over 96 sætninger er nået. Her befinder eleven som læser både hurtigt og sikkert, og som er i stand til at læse og forstå systemer med komplekse sætninger.	